

In monte Oliveti

Litomyšl a knižní kultura
jednoty bratrské v 16. století

Reprezentativní výstava představuje Litomyšl jako významné kulturní a náboženské centrum v době první poloviny 16. století. Prezentována je řada vzácných knih vytištěných v litomyšlské tiskárně, jedné z nejstarších u nás, velký interaktivní model města a také unikátní tiskařský lis.

Litomyšl je pátým městem v Čechách, kde se začaly tisknout knihy. Mezi lety 1503–1505 sem přišel první tiskař Pavel z Meziříčí, později zvaný Olivetský z Olivetu. Svě tisky označoval formulací „in monte Oliveti“ (= na hoře Olivetské), odkazující na místo, kde jeho tiskárna působila. Horou Olivetskou je i dnes nazýváno litomyšlské zámecké návrší.

V první polovině 16. století byla Litomyšl ústředním sídlem jednoty bratrské, nové české reformované církve, která vznikla v roce 1458. Nad jednotou i tiskárnou drželi ochrannou ruku Kostkové z Postupic, majitelé Litomyšle sídlící na zdejším hradě. Tiskárna pracovala převážně pro jednotu, vydávala spisy jejích učenců, díla Jana Husa i aktuální práce německého reformátora Martina Luthera. Produkci doplňovala světská literatura, k níž náležel i cestopis Martina Kabátníka, litomyšlského měšťana, který podnikl cestu do Jeruzaléma a Egypta.

Jádrem výstavy jsou vzácné litomyšlské tisky, doplněné produkcí dalších tiskáren z 16. a 17. století. Prohlédnout si tak můžete mimo jiné i proslulá díla tehdejší typografie, jako například *Práva městská* od Brikiho z Licka, *Šatutulský kancionál* nebo *Bibli kralickou*.

Návštěvnícky velmi atraktivní je **velký interaktivní model Litomyšle k roku 1540**. Ten představuje jinou Litomyšl, než jak ji známe dnes. Tehdy zde existovala dvě města a hrad Kostků z Postupic. Interaktivní část modelu přibližuje dobový život ve městě, například lázeňství, pivovarnictví, řemesla, opevnění a řadu dalších témat.

Neméně zajímavým a jedinečným artefaktem je plně funkční **tiskařský lis**. Jedná se o repliku lisu, na němž mohl pracovat první zdejší tiskař Pavel začátkem 16. století. Lis budí pozornost již svojí mohutností a rozměry, vysoký je 2,4 metru. **Funkčnost celodřevěného lisu a práce prvních tiskařů v 16. století je prezentována návštěvníkům výstavy každý víkend, o prázdninách denně, ve 14.00 hodin.**

Otisky duchovního dědictví

doprovodný program

- **červen a září: sobota a neděle – 14.00**
červenec a srpen: denně mimo pondělí – 14.00 / Regionální muzeum v Litomyšli
Tiskařský lis v provozu na výstavě In monte Oliveti!
ukázka způsobu tisku a práce tiskařů v 16. století
- **6. a 7. června / Zámecký pivovar**
Knižní kultura české reformace
vědecká konference
- **7. června – 19.00** / chrám Nalezení sv. Kříže
Večer chval s kapelou Timothy
koncert slovenské worshipové kapely
- **9. června – 16.00** / Školamyšl, B. Němcové 150
Ekumenická bohoslužba na dvorku – Svatodušní neděle ve Školamyšli
hostem bude Filip Keller ze Svitav (ČCE)
- **11. června – 18.00** / Nový kostel v Litomyšli
Rozhovor o parafrázi textu a vydávání křesťanské literatury, specificky textu Bible
Alexandr Flek a Daniel Raus, překladatelé, básníci a vydavatelé
- **22. června – 14.00** / Regionální muzeum v Litomyšli
Komentovaná prohlídka výstavy In monte Oliveti
provází autor výstavy Mgr. Jiří Just, Th.D.
- **5. července – 19.30** / Toulouvcovo náměstí
Koncert Pavla Helana
vládní písničkář, jehož některé texty jsou inspirovány čtením Bible (Toulouvcovy prázdninové pátky)
- **6. července** / tiskárna H. R. G. Litomyšl, Svitavská 1203
Exkurze v Muzeu tisku firmy H. R. G.
(www.muzeumtisku.cz)
max. 10 návštěvníků na jednu prohlídku v časech 9.00, 10.30, 13.00, 14.30, 16.00 hod. / nutné rezervovat předem emailem na pokladna@rml.cz či telefonicky na 461 615 287 / vstupné zdarma při předložení vstupenky na výstavu In monte Oliveti, jinak 60 Kč/osoba

- **14. srpna – 19.00** / Nový kostel v Litomyšli
Přednáška o situaci nekatolíků v době baroka ve východních Čechách
přednáší PhDr. Ladislav Nekvapil (Litomyšlské dny barokní tradice)
- **17. srpna – 17.00** / kostel Povýšení sv. Kříže
Koncert smíšeného dětského sboru Effatha
bratrské písně a dramatizace zaměřená na historii Českých bratří
- **20. srpna – 19.00** / Nový kostel v Litomyšli
Jan Jílek – krejčí, který chodil s Bohem
úryvky ze zachovaného životopisu barokního křesťana v Litomyšli
- **24. srpna – 14.00** / Regionální muzeum v Litomyšli
Komentovaná prohlídka výstavy In monte Oliveti
provází autor výstavy Mgr. Jiří Just, Th.D.
- **31. srpna** / tiskárna H. R. G. Litomyšl, Svitavská 1203
Exkurze v Muzeu tisku (www.muzeumtisku.cz)
max. 10 návštěvníků na jednu prohlídku v časech 9.00, 10.30, 13.00, 14.30, 16.00 hod. / nutné rezervovat předem emailem na pokladna@rml.cz či telefonicky na 461 615 287 / vstupné zdarma při předložení vstupenky na výstavu In monte Oliveti, jinak 60 Kč/osoba
- **7. září – 19.00** / kostel Rozeslání sv. Apoštolů, Toulouvcovo nám.
Hudba v labyrintu času
hraje soubor Musica per gaudium
- **8. září – dopoledne** / litomyšlské kostely a sbory
Bohoslužby a mše v kostelech a sborech Litomyšle
- **8. září – 16.00** / Zámecký pivovar
Ekumenická bohoslužba na dvorku EŠC
hostem bude Miloš Kolovratník, římskokatolický farář z České Třebové

Vstup na doprovodné programy volný.

Výstavu a doprovodné programy pořádá Regionální muzeum v Litomyšli, Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., tiskárna H. R. G. Litomyšl, Fakulta restaurování Univerzity Pardubice, Církev bratrská Litomyšl a město Litomyšl.

Nad výstavou převzal záštitu Daniel Brýdl, starosta města Litomyšl.

Cesta z Czech do Geru
 zaléma a Egipta/ Martina Kabát
 nýka z Litomyšle. A na té cestě se
 psaný rozličných zemí/ Kragin/ Měst a
 způsobuow gich. A také obyčeuow
 Lidij. Wnowe wytristienaa. Leetha
 Páne M° D° XXXIX°:

Litomyšlské muzeum nabízí nevšední zážitky dětem i dospělým...

- **Procházka historií Litomyšle**

Expozice *Litomyšl – město kultury a vzdělanosti* přibližuje ne-
 bývale bohaté dějiny města. Uvidíte nejstarší fotoaparát
 v ČR, katovský meč, funkční repliku Křižíkovy obloukové
 lampy a řadu dalších unikátů. Můžete se obléknout do ko-
 pií měšťanského a lidového oblečení z 19. století. Nepře-
 hlednutelná je dětská expozice *Račte vstoupit* s replikou
 litomyšlského náměstí v „dětské“ velikosti.

- **Zdeněk Miler dětem!**

Výstava plná hravých koutků představuje tvorbu známého
 českého výtvarníka. Kromě Krtečka se tu potkáte s řadou
 dalších známých postavíček. Výstava se koná od 2. 6.
 do 8. 9. 2019. Doplněna je velkou **dětskou hernou**.

Regionální muzeum v Litomyšli
 Jiráskova 9, 570 01 Litomyšl
 tel. 461 615 287 | info@rml.cz | www.rml.cz | [f](#)

In monte Oliveti

Litomyšl a knižní kultura
 jednoty bratrské v 16. století

6. června – 8. září 2019
 Regionální muzeum v Litomyšli